

Miesto LAIKRAŠTIS

NEMOKAMAI ir www.miesto.lt

2020 m. lapkričio 26 d. Nr. 34 (1746)

Marijampolėje - be fejerverkų ir koncertų

Savivaldybės administracija praneša, Kalėdinė eglutė J. Basanavičiaus aikštėje nušvis pirmąjį gruodžio mėnesio savaitgalį. Neskelbiama tiksliai data ir valanda, kad būtų išvengta žmonių būriavimosi, kuris šiuo metu yra draudžiamas.

„Paslapyje norime palikti ir tai, kaip atrodys šių metų kalėdinė eglė, tačiau jos kūrėjai žada ne vieną staigmeną, kurios turėtų pradžiuginti ir mažuosius, ir suaugusius, - rašoma administracijos pranešime. - Gruodžio pačioje pradžioje Poezijos parke tūkstančiais lempučių sužibės ažuolas, jau džiuginęs visus ir pernai. Įstaigos, įmonės, organizacijos ir bendruomenės bus kviečiamos savo kurtais papuošimais padabinti eglutes ir sukurti jaukų gražiausių metų švenčių laukimo jausmą.“

Kristinos BUDRIENĖS montażas

Vytautas ŽEMAITIS. Marijampolės miesto gyventojų į Seimą deleguotas Andrius Vyšniauskas užsiregistravo dirbti parlamentiniame Kaimo reikalų komitete. Laisvomis nuo darbo Vilniuje dienomis jis lankysis Marijampolės savivaldybės kaimiškose vietovėse.

Mieste atsirevanšavęs prieš ketverius metus rinkimuose jį įveikusiam Dainiui Gaižauskui („Valstietis“ į Seimą pateko pagal partijos sąrašą) konservatorius savo partijai sieks atkovoti balsų iš kito Valstiečių ir žaliųjų sąjungos atstovo Kęstučio Mažeikos. Jis nugalėjo Sūduvos pietinėje apygardoje, į kurią patenka mūsų savivaldybės kaimiškoji dalis.

Kadangi Marijampolės ligininės blogybės, kurioms A. Vyšniauskas daug dėmesio skyrė būdamas tarybos nariu, lyg ir išsprendė – meras direktoriumi skyrė savo draugelį, konservatorius galės sutelkti dėmesį į kovą su buvusiu aplinkos ministru. Susirėmimas nusimato žūtbūtinis, nes vyks net dvejose erdvėse - kaime ir Seimo Kaimo reikalų komitete.

Pirmajame populiarumą greičiausiai lems ne „Facebook“ profilis (veido vaizdas iš šono), o fizionomija iš priekio. Abu vyrukai jauni, išvaizdūs - damoms to dažnai užtenka. Už tą, kuris labiau kris į akis, jos ir balsuos kituose Seimo rinkimuose.

Tiesa, A. Vyšniauskas kaimo ponias bei paneles gali prigauti, nes, tikėtina, balsus iš varžovo siekia atkovoti ne sau, o partijos bičiuliui Vaidui Šalaševičiui, kuris šioje apygardoje pralaimėjo K. Mažeikai. Jis konservatorių įveikė pasitelkęs ministro galias - ypačingai saugomame Žuvinties biosferos rezervate pasirūpino įteisinti poledinę žvejybą vietiniams gyventojams, kurie yra Sūduvos pietinės apygardos rinkėjai.

Kadangi Kaimo reikalų komitete „valstietis“ priklauso nevaldančiai mažumai, galima tikėtis, kad A. Vyšniauskas pasiūlys Sūduvos vyrams kai ką patrauklesnio už žvejybą, pavyzdžiui, įstatymą, leidžiantį savo reikmėms varyti naminukę.

Veidrodeli pasakyk,

kas kaimelyje gražiausias?

Ruoškimės mažųjų ugdymo pokyčiams

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos informacija. Nuo 2023 m. Lietuvoje bus sudarytos galimybės labiau individualizuotam ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų ugdymui, pagerės sąlygos šeimoms, auginančioms tokio amžiaus vaikus.

Į priešmokyklinio ugdymo grupę bus galima eiti arba nuo penkerių, arba nuo šešerių, priklausomai nuo vaiko raidos, galimybių, pasirėmimo mokytis.

Savivaldybės privalės užtikrinti ikimokyklinį ugdymą visiems vaikams, - pažymi laikinai švietimo, mokslo ir sporto ministro pareigas einantis Algirdas Monkevičius.

Priešmokyklinis ugdymas galės būti pradėdamas anksčiau, nuo 5 metų, ir trukti dvejus metus. Tėvai, pasitarę su ugdymo įstaiga, pasirinks, ar leisti vaiką nuo penkerių metų ir priešmokyklinio ugdymo programą baigti per dvejus metus, ar leisti vaiką nuo šešerių ir privalomą priešmokyklinę programą baigti per metus. Į priešmokyklinio ugdymo grupę galės ateiti vaikas, kuriam tais kalendoriniais metais iki balandžio 30 dienos sueitų 5 metai.

Plačiau apie tai 3 psl.

Ir laikas „šlifuoti“ egoizmo kampus

Kokia gyvenimo prasmė? Arba kaip atrasti ramybę ir džiaugsmą pasitikint Dievu.

Linas BALTRUŠAITIS, kunigas. Krikščionys yra vieni iš nedaugelio, kurie tiki, kad šis gyvenimas juos veda į amžinybę. Nes jei nėra pas save mus kviečiančio ir amžinoje meilėje gyvenančio Dievo, visos mūsų pastangos ir nuotykiškai niekur neveda ir galiausiai suprantame, kad daugelis dalykų nebeturį prasmės. Tuomet pačiam reikia atrasti prasmę, kovos lauką, dėl ko gyvenis, ko sieksiu, kur link eisiu ar vis dėlto plauksiu pasroviui. Todėl šiandien ir turime tiek daug kovojančių dėl „savo“ teisybės. Taip žmonės patys bando viską išspręsti ir sutvarkyti, atrasti vietą pasaulyje. Per kelias minutes Jūsų skaitymo norėčiau pristatyti tikinčio žmogaus požiūrį į gyvenimą, kaip jis sprendžia begalę problemų ir reikalų, kurių šiandien turime kiekvienas.

Tikinčio žmogaus gyvenimą galima palyginti su kelione. Ji gali būti labai sunki, sudėtinga, gali tekti patirti skausmą ir išbandymų - bet galiausiai tikintis Dievu žmogus pasiekia tikslą, į kurį keliavo visą ar bent dalį savo gyvenimo. Ir tai teikia vilties, kad kiekvieną dieną mano pastangomis žengiamas naujas žingsnis veda į kažkur ir turi prasmę (daugiau 5 psl.).

praktiški
RENKASI
virusą?

Arūnas KAPSEVIČIUS. Po pasaulį, Lietuvą ir mūsų Marijampolę klaidžioja mažas, bet piktas virusas, saugokis nuo jo, kaip išgali, bet valgyti vis tiek norisi. Tenka rinktis: eiti į mišką medžioti ar keliauti į prekybos centrą.

Esame civilizuoti žmonės, todėl beveik visi renkamės parduotuves, kur valgomos ir nevalgomos gėrybės sudėtos į lentynas, o malonus balsas nuolat primena, kad būtina laikytis saugaus atstumo ir taip toliau. Net graudu, kaip mano ir kitų sveikata rūpinasi gerieji prekybininkai, tik kasininkų nepadaugėjo nei per pirmąją COVID-19 bangą, nei dabar. O kuo ilgiau užtrunki patalpoje su kitais medžiojančiais maistą, tuo didesnė galimybė „pasigauti“ koronavirusą.

Kita galima virusų veisykla - savitarnos kasos. Jeigu normalioje kasoje galimų kontaktų su užterštais paviršiais minimaliai gali būti du: nuolaidų kortelė ir paimama graža arba mokant kortele spaudomi mokėjimo skaitytuvo skaičiukai, tai savitarnoje galimybės išauga.

Čia ir monitorius, kurį pirkėjas maigo piršteliais gausybę kartų, ir tie patys mokėjimo skaitytuvai, ir svarstyklės, ir atstumas galimai mažesnis nei du metrai. Dar ir pardavėja - padėjėja. Štai Jums ir „mums rūpi“, ir „praktiški žmonės renkasi“, o pažvelgus giliau matomas tik noras kuo mažesnėmis sąnaudomis gauti didesnę pelną. Apsidraudžiu, išvardinti paviršiai galimai dezinfekuojami, tačiau man tiesiog nesiseka to pamatyti, būnu ne tuo laiku ar ne tame prekybos centre.

Plačiau apie tai 3 psl.

Sprendimai neturint pinigų niekam verti

Dovile RUKAITE. Lapkričio 25 d. prasidėjo tarptautinė socialinė kampanija **16 dienų prieš smurtą prieš moteris ir mergaites**. Moterų informacijos centras kviečia prisijungti prie šios kampanijos bei oranžinės vilties ir palaikymo šviesą įžiebtį galvojant ir palaikant Lenkijos moteris, kurios dvidešimt pirmajame amžiuje, Europos viduryje vis dar turi eiti į gatves ir kovoti už savo reprodukcinę teisę bei legalų abortą, o tuo pačiu emociją bei fizinę savo sveikatą ir net gyvybę. Jungtinės Tautos reiškia susirūpinimą dėl išaugusio smurto prieš moteris pandemijos laikotarpiu ir skelbia šūkį: „Oranžinis pasaulis: parama, atkirtis, prevencija ir susitelkimas!“

Pažymėtina, kad Lietuva yra viena iš kelių ES valstybių, nepasirašiusių Europos tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir kovos su juo.

Pagausėjo smurto prieš moteris

Baigusi kilmingų mergelių institutą įkūrė mokyklą

Rimvydas URBONAVIČIUS, istorikas. Praėjusio amžiaus pradžioje Marijampolėje kūrėsi daug įvairių organizacijų, tarp jų mergaitėms skirtos mokyklos. Miesto istorijai skirtose knygos daugiau prisimenamos „Žiburio“ mergaičių ir Ksenijos Brevern (Brevėniūtės) progimnazijos, tame kontekste minima ir Natalijos Razumeičikienės privati mergaičių mokykla.

Šios mokyklos turėjo didelę įtaką ne tik miesto, bet ir Lietuvos moterų gyvenimui, pažangios visuomenės augimui, tad dokumentai apie N. Razumeičikienę ir jos aplinką saugomi Kauno regioniniame valstybės archyve (dėkoju Kolegoms, padėjusiems ruošiant šį pasakojimą) leis susipažinti su kai kuriais faktais iš šios mokytojos, jos dukrų ir mokyklos gyvenimo.

Natalija Kucevič, Augusto duktė, gimė Gardine 1860 m. kovo 6 d., šventiko šeimoje. Mokslus baigė 1877 m. birželio 4 d. Balstogės kilmingųjų mergelių institute. Čia auklėtinės mokytojos rusų, prancū-

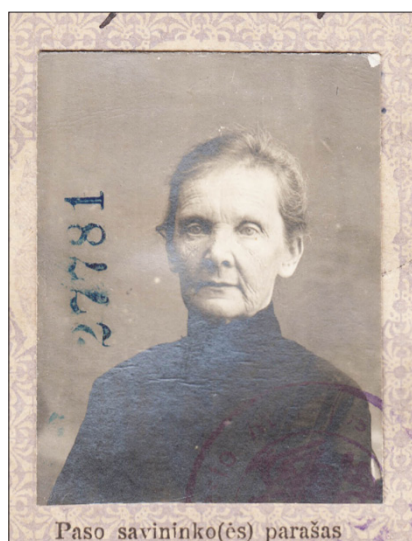
zų, vokiečių kalbų, fizikos, gamtos mokslų, matematikos, pedagogikos, dailės, muzikos. Be to, papildomai lavinosi piešimo, šokių pamokose, mokėsi rankdarbių ir namų ūkio dalykų. Žinių įvertinimai atestatuose mums neįprasti, įrašant, kad dalyką žino „puikiai“, „labai gerai“, „visai gerai“. Baigusioms institutą merginoms buvo suteikiamas namų auklėtojos arba namų mokytojos vardas.

Natalija ištekėjo už Romano Razumeičiko, kuris buvo Sienicos (miestelis netoli Minsko) mokytojų seminarijos, o vėliau Marijampolės vyrų gimnazijos mokytojas. Sutuoktiniai susilaukė trijų dukterų: 1888 m. Gardine gimė Ksenija, 1894 m. gruodžio 24 d. Marijampolėje - Eugenija, o kitais metais Lidija. Eugenija buvo pakrikštyta 1895 m. sausio 13 d. Marijampolės vyrų gimnazijos cerkvėje šventiko Aleksejaus Jakuto, o krikšto tėvais buvo gimnazijos direktorius Pavelas Masakovskis ir Natalijos sesuo Elizavieta Kucevič.

Kiek paauginusi dukras N. Ra-

zumeičikienė ėmėsi darbo, kuriam rengėsi studijuodama institute - 1899 m. rugpjūčio 17 d. ji gavo leidimą Marijampolėje atidaryti keturių klasių privačią mokyklą mergaitėms su parengiamąja klase. Po trejų metų - 1902 m. rugpjūtį leista ją pertvarkyti į šešių klasių, o nuo 1907 m. sausio 3 d. - jau į septynių klasių mokyklą, nustatant privalomas sąlygas: mokymo kursas turi būti ne žemesnis nei gimnazijos, klasėse negali būti daugiau kaip 40 moksleivių, egzaminuose turi dalyvauti prižiūrincios švietimo įstaigos atstovai.

Dukra Eugenija mokėsi mamos mokykloje - 1903 m. rugpjūčio mėnesį išlaikė egzaminą ir įstojo į parengiamąją klasę. Mokėsi labai gerai ir baigė visą kursą, septynias klases, 1912 m. gaudama liudijimą, kuriame jos elgesys bei vienuolika

Natalija Razumeičikienė

Ksenija Razumeičikaitė

Eugenija Razumeičikaitė

kurso dalykų įvertinti penketais ir vienas - prancūzų kalbos - ketvertu. Tad mergaitė gavo ir aukso medalį.

N. Razumeičikienės mokyklos veiklos metais dirbo nuo 9 iki 11 pedagogų. Pradžioje čia matematikos mokė ir Natalijos vyras Romanas, vėliau mokytojavo dukra Ksenija.

Tarp dirbusių buvo kunigai Vincentas Senkus, Motiejus Gustaitis, pastorius Emilis Eichelbergas, mokytojai: Petras Kriaučiūnas, Zinaida Kozlovskaja, Ana Kramarenko, Adela Freiberg, Olševskaja ir kiti. Žinoma, didžiąją dalį mokytojų sudarė moterys.

1912 m. Ksenija Razumeičikaitė ištekėjo už inžinieriaus Arturo Langės, dirbusio Kauno miesto elektros stotyje. Arturas buvo aukso medaliu baigęs Kauno gimnaziją, vėliau studijavo Petrogrado politechnikos institute. Prasidėjus karui, 1915 m., evakuojant Kauno tvirtovę buvo priversti išvažiuoti į Petrogradą. Išsivežė ir kelerių metų sūnų Jurgi (Georgijų).

Nuo 1913 metų Kaune gyvenusi Natalija Razumeičikienė pasitraukė į Rusijos pietų miestą Atkarską (92 km nuo Saratovo). Jos vyro likimas nežinomas. 1921 m. grįžusios į Lietuvą N. Razumeičikienės dokumentuose rašoma „našlė“.

Rusijoje pabėgėliai bandė įsitvirtinti, tačiau po bolševikų perversmo kilęs chaosas paskatino juos grįžti į Lietuvą. Motina su dukro-

mis ir žentu parvyko kartu. 1921 m. balandžio mėnesį 27 d. Arturas Lange (37 metų) su žmona Ksenija (33 m.), sūnumi Jurgiu (8 m.), motina Natalija (61 m.), žmonos seserimi Eugenija (26 m.), teta Ana Kenigaite (60 m.), tarnaite Rozalija (56 m.) jau buvo Obeliuose.

Šeimos gyvenimas Lietuvoje, o dar tiksliau, Kaune, didžia dalimi priklausė nuo Ksenijos vyro A. Langės pastangų ir rūpesčio. Jis iki karo turėjo butą ir gyveno Kęstučio gatvėje, vertintas kaip geras inžinierius-energetikas, todėl 1921 metais paskirtas Kauno centrines elektrinės generaliniu direktoriumi, buvo rajoninių elektros stočių akcinės bendrovės direktoriumi, nuo 1923 iki 1932 m. (iki mirties) Vytauto Didžiojo universitete Elektrotechnikos katedroje vedė elektros stočių ir tinklų kursą.

Natalija Razumeičikienė mirė eidama 69 -tuosius, 1928 m. liepos 27 d., Kaune, palikdama nemažą būrį merginų, gavusių tinkamą išsilavinimą jos mokyklose Marijampolėje ir Vilkaviškyje.

PILNI NAMAI KALĖDŲ

Apple iPhone 11

Pasiūlymas galioja privatiems klientams, įsipareigojant 24 mėn. naudotis „Flexi 12“ ar didesniu planu. Papildomai taikomas 5,25 Eur kompensacinis atlyginimas autoriams. Pasiūlymų laikas ir prekių kiekis riboti. Daugiau informacijos ir žaidimo taisyklės - www.telia.lt, salone ir tel. 1817.

-100€

Telia

Skiepai ir virusas

„Kantar“ tyrimas atskleidžia lietuvių požiūrį į skiepus nuo COVID-19. Palankiai skiepus vertina 65 proc. gyventojų. Daugiau kaip dešimtadalis skiepams nepritaria, o net penktadalis (21,4 proc.) - neturi aiškios nuomonės. Abejojančiųjų santykinai daugiau tarp vyrų, 30-39 metų amžiaus, žemesnių pajamų grupėse. Nepritariančiųjų teiginiui, kad skiepai yra veiksminga priemonė apsisaugoti nuo ligų, skaičius jau kuris laikas nekinta.

„Požiūris į skiepus yra susijęs su žmogaus nuostatomis, o šios linkusios keistis itin lėtai. Tad medikams, institucijoms

kalbantiems apie skiepų naudą, svarbu pasiekti svyruojančius, abejojančius. Daugiau nei kas penktas šalies gyventojas neturi nuomonės, ar skiepai padeda apsisaugoti nuo ligų“, - sakė Justina Dundulytė, „Kantar“ tyrimų vadovė.

Pasak jos, skiepų naudą dažniau įžvelgia žmonės, kurie pritarė teiginiui, jog sveikatos būklė periodiškai būtina tikrintis net ir jaučiantis gerai; taip pat tie, kurie akcentavo sportuojantys bent sykį per savaitę ir sveikai besimaitinantys.

Skiepus dažniau palaiko nepritariantys cheminių vaistų vartojimui susirgus.

Kardinalūs pokyčiai nesikeičia

Juozas RAŠKAUSKAS. Gražiausiame mieste Marijampolėje nuolat vyksta kardinalūs pokyčiai. Tai ne mano išvedžiojimas, o valdžios, t. y. savivaldybės administracijos internetinėje svetainėje nuolat talpinamų naujienų „vinis“.

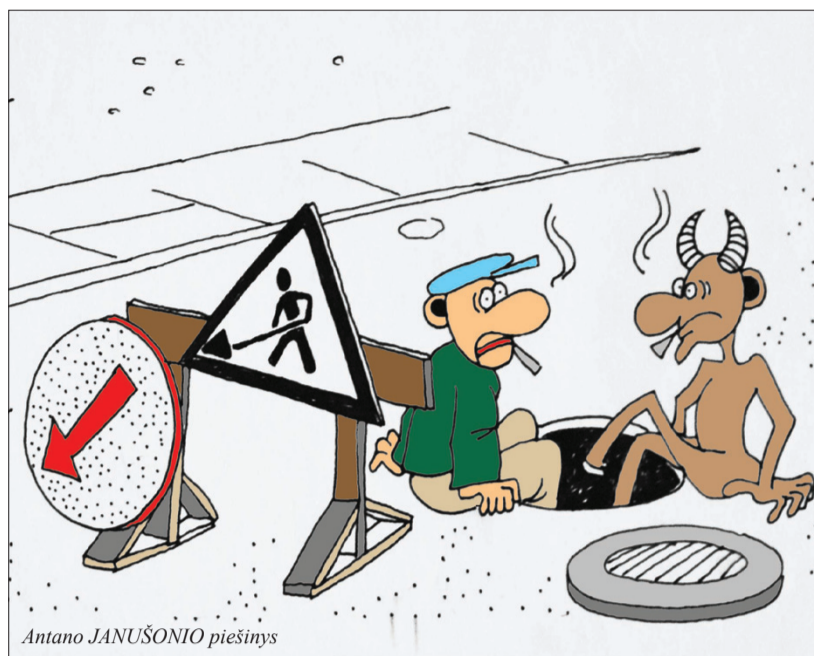
Kardinalūs pokyčiai gali būti kultūroje, sporte ir net paklojus kelis šimtus metrų šaligatvio trinkelė. Šį kartą apie kardinalius eismo pokyčius. Dar neseniai V. Kudirkos, Seminarijos ir Maironio gatvių sankryžoje buvo įrengtas laikinas eismo žiedas, kuris linksmino ir piktino vairuotojus bei aplinkinius gyventojus. Ačiū miesto vadovams, kad jį panaikino - gyventi ir važiuoti tapo paprasčiau.

Tik „piktasis valdininkų genijus“ ir toliau nenurimo, sugalvoja Maironio gatvę padaryti vienos eismo krypties. Tikriausiai taip siekta sumažinti avaringumą minėtoje sankryžoje, nors autoįvykių ten nebuvo bent kelis dešimtmečius (neduok Dieve, kad įvyktų).

Ar maironėčiams dabar patogiau grįžti į namus? Nežinau, bet man, dažnai važiuojančiam šia gatve, nauja tvarka patinka, vairuoju anksčiau buvusią priešpriešinę juosta ir išvengiu išsilaipusių šulinių dangčių. Kas galėtų paneigti, kad ne čia „guli“ visa pertvarkos esmė? Keli ženklai kainuoja pigiau, nei ištaisyti kelininkų darbo broką.

Jeigu vienur kardinalūs pokyčiai vyksta viesulo greitumu, tai Kauno-Gėlyno gatvių sankryžoje prie prekybos centro „Moki-veži“ (už reklamą mokėti nereikia) pokyčių nėra. O reikėtų tik laikinojo žiedo ir eismo saugumas padidėtų kardinaliai.

Žinau, kad kažkada rekonstruota „Via Baltica“ ir žiedas čia bus, bet gyvename dabar ir tik nenusakomas vairuotojų atidumas gelbsti nuo pavojingų autoįvykių. Čia eismo srautai net plika akimi žiūrint kelias dešimt kartų didesni nei eismo užkampyje esančioje Maironio gatvėje, bet, kaip mėgstama sakyti - dėkojame už kantrybę, miestas keičiasi ir žiedas bus. Kažkada.

Antano JANUŠONIO piešinys

Sprendimai neturint pinigų niekam verti

Vytautas ŽEMAITIS. Vietos žiniasklaidoje šį mėnesį pasirodė keli pranešimai apie Marijampolės regiono plėtros tarybą: jos steigimo sutartį, kurią pasirašė apskrities savivaldybių vadovai, ir steigiamąjį susirinkimą. Ši taryba, kuris pradės veikti 2021 - ujų kovą, įsteigta pagal naują Regioninės plėtros įstatymą. Pasak Marijampolės mero Povilo Isodos, iki šiol veikusi Regiono plėtros taryba neturėjo pakankamų galių planuoti visam regionui reikalingų ir svarbių priemonių. Todėl ši pertvarka, tikimasi, padės Regiono plėtros tarybai turėti svaresnį balsą planuojant investicijas.

- Dabar belieka ploti katučių džiaugiantis, kad centrinė valdžia pagaliau atsigręžė į regionus? - „Miesto laikraštis“ klausia Evaldo ULEVIČIAUS, Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų direktoriaus, nemažai metų dirbusio Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Marijampolės apskrities skyriaus vedėju.

- Džiaugtis tuo, ko neturi, nėra prasmės. Nors akcentuojama, kad taryba bus atskiras ir savarankiškai veikiantis juridinis asmuo, bet ji savarankiškai nedisponuos svarbiausiu įrankiu - projektų finansavimui skirtais pinigais. Naujasis Regioninės plėtros įstatymas iš esmės yra tik centrinės valdžios deklaracija, kad ji nori patikėti sprendimų priėmimą regionams. Sprendimai, neturint lėšų jiems įgyvendinti, nieko verti.

Kol nebus pakeista Europos Sąjungos (ES) lėšų skirstymo tvarka, investavimo sąlygas regionuose ir toliau diktuos lėšas valdančios ministerijos. Jų kabinetuose sprendžiama, kaip rengti projektus, kur ir kokius įgyvendinti. Su regionų atstovais nesitariama. Kuo daugiau pinigų valdo ministerija, tuo ji reikšmingesnė, tuo daugiau sulaukia prašytojų: merų, vienmandatėse apygardose išrinktų Seimo narių.

Iš esmės naujosios regionų plėtros tarybos - jos steigiamos visose apskrityse - darys tą patį, ką iki jų veikusių: tik pritaris savivaldybių administracijų parengtų projektų įtraukimui į regiono projektų sąrašus. Mat tik po to leidžiama projektus įgyvendinti.

- O jeigu taryba nepritarė?

- Tada regionas negautų lėšų.

- Ko reikėtų imtis situacijai keisti?

- Visų pirma, centrinė valdžia turėtų nuspręsti, kad tam tikra dalis ES struktūrinės paramos lėšų skiriama regioninei politikai įgyvendinti, nustatyti, kokia suma ir kokiose srityse gali savarankiškai disponuoti regionas. Būtina atsakyti smulkmeniškų nurodymų, ką ir kaip daryti. Tai suteiktų regionams galimybę patiem spręsti ir planuoti. Reikėtų steigti regionų investicinius fondus, kuriuos valdytų regiono plėtros tarybos. Tokiai pertvarkai įgyvendinti būtina keisti regionų planų rengimo metodiką, nemažai kitų teisės aktų.

E. Ulevičius siūlė tiesiogiai rinkti regionų plėtros tarybas
V. Žemaičio nuotrauka

- Gal galvaus vėjo regioninėje politikoje įpūs naujoji Seimo valdančioji dauguma?

- Tokia viltis yra, jei iniciatyvos aktyviai imsis Liberalų sąjūdis ir Laisvės partijos frakcijos. Mat liberalų ideologija - leisti žmogui kiek įmanoma laisviau veikti. Gal mūsų liberalai atitinkamą laisvę suteiks ir regiono struktūroms?

- O didieji liberalų partneriai konservatoriai?

- Su jais didelių vilčių nesiečiau, nes būdami valdžioje 2008-2012 metais konservatoriai panaikino apskričių viršininkų administracijas, kurios buvo savarankiški juridiniai vienetai - Vyriausybės padaliniai regionuose. Dėl to Lietuvos regionų delegacija Europos Sąjungos struktūrose prarado balsavimo teisę, kurios neturi iki šiol.

Tokiu būdu ES pasiuntė aiškia žinia mūsų Vyriausybei, kad regionai turi būti savarankiški juridiniai vienetai su savo savarankiškais biudžetais. Nors naujosios regionų plėtros tarybos bus tokie vienetai, tačiau kol kas biudžetai jiems nenumatyti.

- Kodėl padėtis nesikeičia daug metų?

- Matyt, regiono ir regioninės politikos supratimas Lietuvoje iš esmės kitoks nei daugumoje Europos Sąjungos valstybių. Savo laiku siūliau tiesiogiai rinkti regionų plėtros tarybas, kad jos, kaip reikalauja ES, būtų atskirtos nuo savivaldybių tarybų. Tačiau toliau diskutijų šis reikalas nepažengė. Į regionų plėtros tarybas automatiškai tebepatenka atitinkamų apskričių savivaldybių merai ir po vieną ar kelis tarybų narius, priklausomai nuo savivaldybės gyventojų skaičiaus. Iš esmės tai ta pati savivaldos struktūra su deleguotais asmenimis.

Ruoškimės mažųjų ugdymo pokyčiams

Atkelta iš 1 p.

Arba, švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka įvertinus vaiko ugdymosi poreikius, pažangą, priešmokyklinio ugdymo programa gali būti pradėdama teikti, kai jam tais kalendoriniais metais 5 metai sueina iki rugsėjo 1 dienos.

Į priešmokyklinės grupės galės ateiti ir 5 m., ir 6 m. vaikai, ugdytis ir vienerius, ir dvejus metus - atsižvelgiant į tai, kokie vaiko poreikiai.

Į pirmą klasę visi vaikai privalėtų ateiti nuo septynerių, kaip kad yra dabar.

Galimybė dvejus metus ugdytis pagal atnaujintą priešmokyklinio ugdymo programą atsiras nuo 2023 metų rugsėjo 1 dienos. Kadangi į priešmokyklinio ugdymo grupes ateis daugiau jaunesnio amžiaus vaikų nei dabar, iki to laiko programa bus atnaujinta, labiau pritaikyta jaunesnio amžiaus vaikams. Pedagogams taip pat bus surengti mokymai, kaip dirbti pagal atnaujintą programą. Ikimokyklinis ugdymas - visuotinis. Tai nėra privalomas ikimokyklinis ugdymas. Visuotinumą reiškia, kad šeimoms garantuojama galimybė gauti vietą įstaigose, kurios vykdo ikimokyklinio ugdymo programas. Jeigu tėvai norės, kad jų vaikas ugdytųsi tokioje ugdymo įstaigoje, savivaldybė ar kitas įstaigos savininkas privalės rasti jam vietą.

Ikimokyklinio ugdymo visuotinumą leis sudaryti geresnes galimybes derinti šeimos ir darbo

įsipareigojimus ir aktyviau dalyvauti darbo rinkoje. Po motinystės ar tėvystės atostogų nereikės kelerius metus laukti eilėje, kol atsiras vieta ugdymo įstaigoje, o tokia galimybė būtų tada, kai to pageidaujama.

Ikimokyklinio ugdymo visuotinumą - tai priemonė, kurios tikslas - užtikrinti šio ugdymo prieinamumą visiems vaikams nuo 2 metų iki tol, kol vaikai ateis į priešmokyklinio ugdymo programą.

Visuotinis ikimokyklinis ugdymas išgaliojūt palaipsniui: nuo 2023 m. - galimybės lankyti ikimokyklinio ugdymo įstaigą būtų suteiktos visiems 4 metų vaikams, 2024 m. - 3 metų vaikams ir 2025 m. - 2 metų vaikams.

Moksliniai tyrimai akivaizdžiai patvirtina, kokia svarbi aplinkos įtaka pirmiesiems vaiko gyvenimo metais, kai per trumpą laiką ir labai intensyviai formuojasi žmogaus smegenys. Kuo vaikas anksčiau pradėdamas kryptingai ugdyti, tuo jo pasiekimai vyresnėse klasėse yra geresni. Kaip pažymėjo Lietuvoje apsilankę Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos vadovai, mūsų šalies ikimokyklinis ugdymas geros kokybės, rodikliai net lenkia ES vidurkį. Tačiau problema išlieka ikimokyklinio ugdymo prieinamumas ir jo kokybė vaikams, gyvenantiems kaimuose. Anksatyvojo ugdymo prieinamumas, kokybė, vienoda kaime ir mieste, gerokai prisideda ir prie socialinės atskirties mažinimo, sėkmingesnės žmogaus ateities perspektyvų.

Vienintelis čempionas

Sporto centro informacija. Kaune Lietuvos bokso čempionu tapo Modestas Žmuidina (svorio kategorija iki 63 kg), antra buvo Greta Žukauskaitė (60 kg), trečiasias vietas užėmė: Deimantas Baravykas (52 kg), Ignas Liaudanskis (57 kg), Reda Judickaitė (60 kg).

M. Žmuidina (kairėje)

Sporto centro atsiųsta nuotrauka

Kur be pasisuksi, visur „Statybos ritmas“

Jurgis MĄČYS. Druskininkai ištuštėję panašiai kaip Marijampolė, tačiau kurorte jaučiama... Marijampolės kvapo. Įvažiavus į Druskininkus nuo Lazdijų pusės dėmesį patraukia statybos aikštelė. Ją, kaip įprasta, juosia tvora, o ant jos iškabinti stendai, reklamuojantys UAB „Statybos ritmas“.

Ji čia stato parduotuvę „Lidl“. Anot bendrovės generalinio direktoriaus Gintaro Vilučio, pagal sutartį su užsakovu, objektas bus baigtas ateinančių metų vasarą.

„Lidl“ parduotuvės „Statybos ritmas“ pastatė mūsų mieste, taip pat Elektrėnuose. Marijampoliečiai dabar dirba ir Jonavoje: rekonstruoja miesto centrinių stadioną, imasi statyti baseiną. O štai Vilkaviškyje bendrovė neseniai atidavė naudoti sporto kompleksą, kuris tapo namų aikšte šio miesto krepšinio komandai „Perlas“. Ji rungtyniauja Nacionalinėje krepšinio lygoje (antroje pagal pajėgumą šalyje) kartu su Marijampolės „Mantingos-Sūduvos“ ekipa.

Ar gali būti, kad nusikaltėliai naudojami jūsų kompiuteriu, o jūs – nė neįtariate?

Artėjant gruodžiui, iš interneto, televizijos ir radijo eterio ima plūsti reklamos, siūlančios dovanų idėjas Kalėdoms. Naujas išmanusis telefonas, nešiojamas kompiuteris ar robotas dulkių siurblys – tik keli variantai, kaip namuose paskleisti didesnę technologinę pažangą. Tačiau technologijų ekspertas įspėja, jog jūsų kompiuteris ir išmanieji įrenginiai gali tapti kibernetinių nusikaltėlių įrankiais.

Šiais laikais mažas kompiuteris veikia kiekvieno išmanojo įrenginio viduje, todėl robotas dulkių siurblys sugeba išvalyti jūsų namus, o išmanusis šaldytuvas gali pranešti, kurio produkto galiojimo terminas eina į pabaigą. Taigi technologijų pažanga palengvina žmonių gyvenimą.

Aplink daugėja kompiuterių

„Būtų sunku rasti šiuolaikinį įrenginį ar prietaisą, kurio viduje nebūtų kompiuterio, – sako programavimo paslaugų bendrovės „Devbridge“ technologijų direktorius Rimantas Benetis, – Apskritai, kalbant apie kompiuterio sąvoką reikia turėti mintyje, kad ji ją patenka ir maršrutizatorius, ir vaizdo stebėjimo kameros, ir net mikrobangų krosnelė“.

Pasak eksperto, jeigu prietaisai yra prijungti prie interneto, kaip, tarkime, robotas dulkių siurblys, teoriškai į juos galima įrašyti kenkėjišką

programą ir piktybiškai naudotis. R. Benečio teigimu, pastebėti tokio tipo įsilaužimus ir apkrėstas sistemas ar daiktus yra pakankamai sudėtinga. „Vienas iš pagrindinių įsilaužimo požymių galėtų būti pernelyg didelis suvartojamų resursų kiekis. Įsivaizduokite, kad nepažįstami asmenys per atstumą naudoja jūsų kompiuterio pajėgumus, siekdami išgauti bitkoinus. Tokiu atveju kompiuterio veikla pastebimai sulėtėja. Kita vertus, tai vienas iš išimtinių atvejų, kai kenkėjišką veiklą pastebėti lengviau. Įprastai kompiuterijoje vienu metu vyksta daugybė procesų, tad gudresni įsilaužėliai dažniausiai sugeba efektyviai paslėpti savo pėdsakus“, – pasakoja IT specialistas.

Tūkstančiai įrenginių – su saugumo spragomis

Pasakodamas apie kibernetinių nusikaltėlių veiklos principus, R. Benetis atkreipia dėmesį į vadinamąjį botnetą – savotišką kenkėjiškoms programomis užkrėstų įrenginių tinklą. Užkrėtę daug svetimų įrenginių nusikaltėliai įgyja galimybes juos valdyti ir ima šią galimybę pardavinėti.

„Prieš užkrėstų daiktų piktadarių nusiperka siekdami organizuoti kibernetines atakas. Pasiūdojant botnetais galima rengti paskirstyto paslaugų atsisakymo (angl. Distributed Denial of Service

(DDoS)) atakas – tiesiog užtvindyti pasirinkto tinklalapio serverį ar serverius automatizuotomis užklausomis per užkrėstų daiktų IP adresus, taip laikinai sutrikdant pasirinkto tinklalapio veiklą“, – kalba R. Benetis.

Nacionalinis kibernetinio saugumo centras (NKSC) yra užfiksavęs, kad DDoS atakomis buvo taikomasi į Vidaus reikalų ministerijos, VĮ „Registrų centro“, taip pat Seimo ryšių ir informacinių sistemų teikiamų paslaugų prieinamumą. Kibernetinių atakų rengėjai ne kartą yra bandę sutrikdyti ir Lietuvos žiniasklaidos portalų darbą, privačių ir valstybės valdomų įmonių veiklą.

NKSC ataskaitoje pažymima, kad įrenginių, turinčių saugumo spragas, skaičius auga. 2018 metais NKSC užfiksavo 28 630 įrenginių, turinčių saugumo spragų. Tai buvo 16 proc. daugiau, lyginant su 2017 metais užfiksuotų įrenginių su saugumo spragomis.

Tai rodo, kad valstybės institucijų, įmonių ir visos visuomenės saugumo priklauso nuo kiekvieno piliečio sąmoningumo ir kelių paprastų žingsnių, padedančių užtikrinti elektroninio įrenginio apsaugą. Mat dėl standartinių įrangos saugumo spragų įrenginiai gali tapti prieinami įsilaužėliams iš bet kurios pasaulio vietos. Įrenginius su saugumo spragomis nusikaltėliai randa ir už-

sustiprink
imunit@q

Kampaniją organizuoja

LIETUVOS
RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS
KANCLERIJA

krečia automatizuotai.

Pradinė apsauga – antivirusinė programa ir ugniasienė

Ką reikia daryti, norint apsaugoti savo kompiuterį ir išmaniuosius įrenginius nuo nusikaltėlių?

R. Benetis pataria pirmiausia į savo išmanųjį telefoną, kompiuterį, planšetę įdiegti antivirusinę programą.

„Prieš įsirašant antivirusinę programą svarbu pasidomėti, palyginti skirtingus pasiūlymus, panagrinėti, kurios iš jų patikimiausios ir t. t. Bet kuriuo atveju, geriau šiek tiek investuoti į legalią antivirusinę programą, nei naudotis nelegalia arba nemokama versijomis“, – mano ekspertas.

Anot R. Benečio, taip pat verta pa-

galvoti ir apie vadinamąją „ugniasienę“ – apsaugos sistemą, saugančią vartotojo tinklą. „Ugniasienė“ kartais suteikia ir pats interneto paslaugos tiekėjas (ISP) – sistema ženkliai sumažina galimybę į jūsų kompiuterį ir kitus įrenginius patekti kenkėjiškoms programoms.

„Iš patirties galiu pasakyti, kad daugiausia su kompiuterių saugumu susijusių problemų dažniausiai sukelia vaikai – jie gali daug ką išnaršyti, daug ką parsisiųsti, bei daug ką įdiegti jums nežinant. Kitaip tariant: antivirusinė programa ir ugniasienė yra būtini dalykai“, – pabrėžia bendrovės „Devbridge“ technologijų direktorius ir priduria, kad įsigijus išmanų įrenginį reikia užtikrinti, kad jo programinė įranga būtų nuolat atnaujinama – patikimi gamintojai paprastai išleidžia pataisymus, kurie padeda „užlopyti saugumo skyles“.

Vilija Blinkevičiūtė: „Darbuotojų interesų turi būti paisoma ir krizės metu“

Ar laikas kalbėti apie minimalių atlyginimų didinimą ir jo reguliavimą Lietuvoje ir visoje Europos Sąjungoje? Vilija Blinkevičiūtė teigia, kad ir laikas, ir vieta. Dabar, kai siaučia pandemija, kai daliai dirbančiųjų gresia prastovos ir nedarbas, dar svarbiau užtikrinti minimalias žmonių pajamas.

Lapkričių Europos Komisija (EK) pateikė direktyvos projektą, numatantį bendras taisykles ir principus dėl minimalaus mėnesio atlyginimo (MMA) nustatymo ES valstybėse. Pokalbis apie tai su socialdemokrate V. Blinkevičiūte, Europos Parlamento Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto vicepirmininke.

Rimantas KAZLAUSKAS

- Gerbiama Vilija, kodėl atsirado direktyvos projektas dėl bendrų principų visoje ES nustatant MMA?

- Užtikrinti teisę į deramą MMA reikalavo Europos Parlamentas. Tai padaryti ES institucijos įsipareigojo dar 2017 m. Geteborge, kur buvo patvirtintas Europos socialinių teisių ramstis.

Galiu pasirašyti po kiekvienu EK pirmininkės Ursulos von der Leyen žodžiu, kuri neseniai teigė: „Darbuotojų orumo turi būti paisoma ir krizės metu. Matome, kad pernelyg didelai daliai žmonių dirbti nebeapsimoka. Darbuotojai turėtų turėti galimybę gauti deramą minimalųjį darbo užmokesį“.

Prisipažinsiu: direktyvos projektas šiek tiek nuvylė, nors ir vertintinas kaip žingsnis nelygybės mažinimo kryptimi, laikantis bendrų standartų visoje ES.

Net 10 procentų ES dirbančiųjų patiria skurdą. Ir tokių žmonių daugėja. Ilgametė tendencija. Gėdinga tendencija turtingiausioje pasaulio bendrijoje.

Ekonomikos nuosmukio laikotarpiams (kaip ir šiuo metu) MMA reikšmė tampa dar svarbesnė. COVID-19 sukelta krizė ypač paveikė sektorius, kuriuose dirba daug mažą darbo užmokesį gaunančių darbuotojų, pavyzdžiui, mažmeninės prekybos, paslaugų srityse. Beveik 60 proc. visoje ES minimalų darbo užmokesį gaunančių asmenų yra moterys.

- Kas nuvylė direktyvos projekte?

- Europos Komisija skelbia, kad daugumoje ES valstybių, kuriose MMA nustatomas teisės aktais (taip yra ir Lietuvoje), jis yra per mažas, net jei pastaraisiais metais ir didėjo. Beveik visose valstybėse nustatytasis MMA yra mažesnis nei 60 proc. bruto („ant popieriaus“) darbo užmokesčio medianos ir (arba) 50 proc. bruto vidutinio darbo užmokesčio.

Būtent šių skaičių, kaip privalomų rodiklių, EK direktyvos projekte ir nėra. Šių skaičių pasigenda ir Lietuvos profesinės sąjungos.

- Bet juk Europos Komisija neturi priekaištų Lietuvai dėl MMA?

Oj, ne, Lietuvos MMA „popieriuje“ (sujungus mokesčius) tarp visų ES valstybių atrodo pakankamai gerai. EK atstovų teigimu, šiuo metu Lietuvoje nustatytas 607 eurų MMA yra net 12 pagal dydį tarp ES valstybių.

Deja, realios pajamos („į rankas“) nėra tokios jau džiuginančios. Ir todėl suprantamas profesinių sąjungų siūlymas MMA vertinti ne pagal bruto (kaip siūlo EK), o pagal neto reikšmę – pagal realias pajamas, kurios patenka į darbuotojo piniginę.

Svarbu ir tai, kad visose valstybėse būtų vienodai vertinama MMA perkamoji galia, darbo užmokesčio lygis, vidurkio didėjimas, darbo našumas. To ir siekiama šia direktyva.

Lietuvoje nuskambėjo siūlymas jaunimui mokėti mažesnį MMA.

- Tokia galimybė numatyta ir EK pasiūlytame direktyvos projekte.

- Manau, kad tokios nuostatos įgyvendinimas būtų ir neteisingas jaunimo atžvilgiu, ir žalingas valstybei. MMA Lietuvoje ir taip nėra didelis. Dar jį diferencijuoti pagal amžių? Pastumėti jaunimą geresnio gyvenimo ieškoti svetur? Lietuvai tai netinka. Priminsiu ir tai, kad pagal Darbo kodeksą Lietuvoje MMA mokamas tik už neįgyvendintą darbą.

- Direktyva paliks galimybę valstybėms pačioms apsispręsti, kaip nustatyti MMA?

Taip, valstybės pačios spės, kaip nustatyti MMA, tačiau direktyva skatins kolektyvines derybas. Nustatyta, kad valstybėse, kur kolektyvinių derybų apimtis didesnė, mažai uždirbančių yra mažiau, mažesnę pajamų nelygybę. Direktyva reikalauja, kad valstybės, kuriose į kolektyvinių derybų aprėptį nepatenka bent 70 proc. darbuotojų, numatytų kolektyvinių derybų sistemą ir planą.

Šiuo metu 21 ES šalyje MMA nustato valdžia, o Danijoje, Italijoje, Kipre, Austrijoje, Suomijoje ir Švedijoje pasirašomos kolektyvinės sutartys – derasi darbdaviai ir darbuotojai.

Lietuvoje socialinis dialogas dėl MMA vyksta Trišalėje taryboje, kuri kasmet iki birželio 15 d. privalo pateikti Vyriausybei savo išvadas. Tačiau tai nereiškia, kad nereikia tarpšakinių, šakinių, darbdavio ar darbovietės lygio kolektyvinių derybų dėl MMA.

Deja, bet Lietuvoje kolektyvinėse derybose atstovaujama vos 8 procentai dirbančiųjų. Todėl sunku įgyvendinti Darbo kodekse numatytą

Vilija Blinkevičiūtė: „Ekonomikos nuosmukio laikotarpiams (kaip ir šiuo metu) minimalaus darbo užmokesčio reikšmė tampa dar svarbesnė.“

galimybę susitarti dėl didesnio MMA lyginant su Vyriausybės nustatyta.

- Dėl direktyvos projekto dar vyks derybos tarp Europos Parlamento, Europos Vadovų Tarybos ir Europos Komisijos?

Taip. Tikiuosi, kad bus išgirsta ir socialinių partnerių nuomonė. Kad po nelengvų derybų direktyva realiai padės mažas pajamas uždirbantiems žmonėms.

Europos Parlamento
socialistų & demokratų
pažangiojo aljanso frakcija

www.blinkeviciute.eu

Ir laikas „šlifuoti“ egoizmo kampus

Atkelta iš 1 p.

Nesibaigianti laisvė

Todėl tikėjimo keliu einantis žmogus lengviau pakelia visa tai, kas vyksta aplink, nes žino, kad keliauja kažkur toliau, nei veda šiandienos pasaulis, neturintis nei tvirto pagrindo, nei krypties. Šių dienų žmogus dažnai verčiamas galvoti, kad gali gauti visus dalykus, nemokėdamas už juos bei kitą kartą daug nesistengdamas. Namie prie kompiuterio jis gali pasiekti visą pasaulį, klausytis muzikos, žiūrėti įvairiausio stiliaus vaizdo medžiagą, žaisti, netgi susirasti draugų, bet visame tame, deja, nepatiria džiaugsmo, nes tikras džiaugsmas plaukia iš tikro gyvenimo, o ne iš ekrano, simuliacijų ar išgalvotos realybės. Todėl vis dažniau ir daugiau žiūrėdami į mažus ar didelius ekranus ir, atrodytų, teoriškai turėdami prieigą prie neribotų informacijos išteklių, esame labai susvetimėję, pikti ir nelaimingi.

Dievas šioje situacijoje siūlo tikrą santykį, tikrą kelionę ir nesibaigiančią laisvę tiesoje. Be abejo, pradėję tikėjimo kelionę neturėtume tikėtis, kad gausime dvasinio gyvenimo džiaugsmus lyg vartotiną produktą. Dvasinis džiaugsmas plaukia iš tikro ir nesuvaldyto gyvenimo au-

kos, tik tuomet džiaugsmas tampa pergalingas, nustelbia pyktį, susierzinimą, baime, nevilgtį.

Gyvenimas perkrovoje

Kad pažintum Viešpatį ir eitum jo rodomu keliu, tereikia vieno – pažinti Jį praktikuojant malda ir meilę. Todėl dvasinis gyvenimas reikalauja tam tikro dėmesio ir išorinių procesų valdymo. Mūsų jauslės linkusios kabintis į spalvas, garsus, išorinius dirgiklius. Jos sunkiai pasiduoda dvasinio gyvenimo reikalavimams. Juolab kad gyvename tikroje stimuliavimo priemonių perkrovoje.

Todėl šiandien krikščionis turi ypatingai stengtis, kad periodiškai sustabdytų reksmingus išorinius procesus ir grįžtų į gilios maldos bei bendrystės su Dievu patirtį. Svarbu tai daryti nuolat. Tik taip įmanoma neprarasti šaltinio, iš kurio trykšta džiaugsmas. Turėtume suprasti, kad negalime glaistyti probleminių situacijų savo gyvenime, bet su malda mokytis kuklumo ir susivaldymo.

Brangiausias dalykas

Kiekvienas žmogus turi ir gali turėti savo pasaulėžiūrą, kuri jam tiek pat brangi, kaip ir man – manoji. Šiandien visi ją stengiasi įvairiausiais būdais kuo garsiau išrekti

ir įvairiausiais būdais įtikinti, kad kiti neteisūs. Tai visada griaua santykius. Barniuose, diskusijose iššvaistome daug laiko, o laikas pats brangiausias dalykas, kurį turime. Tad norint išgryninti savo mintis ar kurti dialogą, pagelbėja įsiklausymas į Bažnyčios mokymą, taip nepataikaujant visiems, tiek ir kitų neverčiant patikėti sava tiesa prirėmus juos prie sienos.

Todėl tikintis žmogus turi labai dažnai pasitraukti nuo išorės vertinimo ir orientuotis į širdį, nes būtent į ją ir žvelgia Viešpats. Mūsų problemos vienaip atrodo vėlai vakare, kitaip jas pamatome anksti ryte. Vienaip galvojame, kai esame alkani, kitaip – kai sotūs. Tačiau po šiais paviršiniaus svyravimais slypi nepajudinama esmė. Jei tą suprantame, galime pasirinkti, su kuo tapatintis: kintančiais jausmais, banguojančiomis emocijomis, ar su tuo gilesniu „aš“, kurį nepaliaujamai džiugina Dievo Dvasia. Galime pasirinkti nepajudinamą džiaugsmą.

Bažnyčia nuolat pabrėžia, kad gyvenimo prasmingumas priklauso nuo to, ką pasirinkai ir kam save dovanojai. Džiaugsmas taip pat priklauso nuo to, į ką sutelki savo mintis, kam dovanoji savo dėmesį. Ko labiausiai bijai netekti? Kas tavo gyvenime yra vertybė, dėl kurios aukoji visa kita? Kol ta vertybė nėra

tai, kas tave viršija ar bent yra tau lygu (pvz., grožis, tiesa, kitas asmuo, Kristus, Dievas) – nepatirsi tikro džiaugsmo.

Apsisprendimo jėga

Praeinantys dalykai nėra blogi, bet nesuteikia tvirto pamato gyventi ir džiaugtis. Bažnyčia visada pabrėžė apsisprendimo jėgą. Jos požiūriu meilė ir džiaugsmas taip pat kyla iš apsisprendimo. Sakyčiau, ši karantino situacija duoda gerą galimybę tai suprasti. Karantinas suteikia galimybę sulėtinti tempą, apsvalyti nuo nepaliaujamų dirgiklių poreikio, susiaurinti savo lūkesčius. Tik tada pavyks prablaivėti ir atkreipti dėmesį į tai, kas tikrai svarbiau.

Karantinas teikia galimybę grįžti atgal prie džiaugsmų, kurie ne tokie reksmingi. Galimybę sumažinti savo poreikius ir skirti laiko apmąstyti svarbius dalykus. Ne visiems, bet daugeliui žmonių atsiras galimybė tai padaryti. Vieni tokia galimybę pasinaudos, kiti ją praras.

Ne visiems karantinas reikš ramensnį gyvenimą. Daugeliui teks praleisti ištisas dienas šurmulingoje namų aplinkoje, vaikams mokantis nuotoliniu būdu ir pan. Ir vėl daug kas priklausys nuo požiūrio. Net ir galimybė sumažinti savo egoizmą, ugdyti kantrybę – neįkainojama. Daugybę šimtmečių žmonės specialiai ryždavosi bendruomeniniam gyvenimui vienuolynuose, kad „nušlifuoti“

savo egoizmo kampus. Šiuo atveju tokią privilegiją suteiks karantinas. Galima tai priimti kaip vargą. Bet galima ir kitaip – kaip tobulėjimo ir savęs pažinimo kursus. Už kuriuos paprastai daug mokama.

Padovanoti šviesos

Galų gale epidemija suteikia progą prisiminti savo trapumą, pagalvoti apie ligos ir mirties realumą. Tokios mintys gali pradžioje prislėgti. Tačiau taip pat jos gali pastūmėti ieškoti atramos dvasiniuose dalykuose.

Viešpats ir apaštalai mus ragina jautrumui, ypatingai šiuo metu, kad stiprieji turi atsižvelgti į silpnųjų silpnynes. Mes negalime pykti dėl kitų pykčio, bijoti dėl kitų baimės. Bet mes kviečiami atjausti kitų žmonių baimes bei pyktį – ir padovanoti šviesos. Kaip šventojo Pranciškaus maldoje – nešti viltį, kur braunasi nusiminimas, šviesa, kur užgulios tamsybės. Jeigu krikščionys nėra pasaulio druska, ypač savo darbovietėse ar tarp giminaičių, tada pasaulis netenka svarbios atramos.

Tad galima matyti pandemiją ir karantiną kaip kvietimą nubusti, prablaivėti, peržiūrėti savo vertybes – ir dar kartą pasidairyti, kurgi tas horizontas, į kurį Dievas mus visus kviečia.

Viešpats yra tas, kuris mums duoda labai daug. Pasiryžkime su Juo keliauti tuo keliu kuris mus veda į ramybę ir džiaugsmą.

Europarlamentarai reikalauja skaidrumo

Daugiamečio Europos Sąjungos biudžeto tvirtinimas susidūrė su kliūtimis iš Lenkijos ir Vengrijos, kurių vyriausybės prieštarauja ES investicijų susiejimui su teisės viršenybe. Tačiau europarlamentarai įsitikinę, kad teisės viršenybės sąlyga – itin svarbi.

Šie metai Europos Sąjungai svarbūs ne tik tuo, kad tvirtinamas ateinančių septynerių metų biudžetas. Kartu su juo buvo pateiktas ir ES atsigavimo fondo pasiūlymas, kuris prie biudžeto pridėda dar 750 milijardų eurų, skirtų padėti Europos šalims atsigauti po COVID-19 pandemijos.

Kaip pastebėjo europarlamentaras Andrius Kubilius, abu šie paketai kartu sudaro apie du trilijonus eurų, o tai padidina ES perskirstomų pinigų dali iki maždaug dviejų procentų visų ES šalių bendro vidaus produkto kartu sudėjus. Tarsi ir kuklus skaičius, tačiau kone dvigubas šuolis lyginant su ankstesnėmis sumomis.

Atsigavimo fondas, dar kitaip vadinamas ES Naujosios kartos fondu, ne tik padės įveikti pandemijos metu patirtus ribojimus ir ekonomikos lėtėjimą. Jis orientuotas į visų ES šalių ūkio nukreipimą naujomis, pažangesnėmis vėžėmis. Tai ir skaitmeninimas, ir perėjimas prie žalesnių technologijų, ir didesnio socialinio saugumo bei bendrumo puoselėjimas.

Pastarosiomis dienomis ši op-

timistinė perspektyva šiek tiek apsilblausė, kadangi viso paketo tvirtinimas susidūrė su kliūtimis. Dvi šalys – Vengrija ir Lenkija – ėmė grasinti blokuoti tiek biudžeto, tiek atsigavimo fondo lėšų tvirtinimą, prieštaraudamos siekiui jas susieti su teisės viršenybės principo laikymusi. Prie jų šiek tiek aptakiai prisijungė ir Slovėnija, kuri 2021 m. antroje pusėje pirmininkaus ES Tarybai.

Teisės viršenybė arba teisinė valstybė – esminis demokratijos principas, įtvirtintas ES sutartyse. Jis reiškia, kad valstybės veikla yra ribojama teisės, taigi valdžia negali savavaliauti, riboti pilietinių teisių ir laisvių, varžyti žiniasklaidos, taip pat kištis į teismų darbą siekdama paveikti jų sprendimus. Europos Parlamentas ir daugumos ES šalių atstovai sutarė, kad gali būti stabdomos ES investicijos toje ES šalyje, kurios valdžia minėto principo nesilaikytų arba neskaidriai naudotų ES lėšas.

Europarlamentarė Aušra Maldeikienė tinklalapyje „Europos žinios“ pastebi, jog Lenkijos prieštaravimas biudžeto derybose dažnai klaidingai siejamas su šioje šalyje vykstančiais pro-

testais už moterų teisę į abortą. Iš tiesų reprodukcinę teisių ES nereguliuoja, tai palikta spręsti kiekvienai šaliai. Ilgą laiką abortai buvo uždrausti Airijoje, jie vis dar draudžiami Maltoje, ir tai turi mažai ką bendro su teisės viršenybe. Toli nuo tiesos yra ir Vengrijos valdžios teiginiai, jog Briuselis bando primesti savo valią sostinėms ir baus šalis, kurios laikosi kitokios nuomonės pabėgėlių priėmimo ar tradicinių vertybių klausimais.

Šiuo atveju daug svarbiau kalbėti apie teismų nepriklausomumą nuo rinkimų rezultatų ir nuo valdžioje esančios partijos. Būtent dėl to ir kyla daugiausia abejonių Vengrijos ir Lenkijos atvejais. Šių šalių valdančiosios partijos jau keletą metų nuosekliai siekia kontroliuoti visą teismų sistemą ir padaryti ją priklausomą, o kartu turėti monopolį visose trijose valdžios grandyse – teisėkūros, vykdomosios valdžios ir teismų. Dar pridėjus stiprėjančią žiniasklaidos kontrolę, kyla pagrįstų abejonių, kaip tokiu atveju bus įmanoma užtikrinti skaidrų ir sąžiningą ES lėšų panaudojimą šiose šalyse.

Dėl tokios pozicijos sutaria ir

ES Tarybos dauguma, ir Europos Komisija, ir Europos Parlamentas, kuriame didele balsų persvara buvo nubalsuota už privalomą teisės viršenybės principo taikymą tvirtinant, skirstant ir kontroliuojant ES biudžetą bei atsigavimo fondą. Daugumos Lietuvoje išrinktų europarlamentarų pozicija buvo tokia pati. Visuomenė taip pat yra Europos Sąjungos pusėje – apklausų duomenimis, ES investicijų susiejimą su teisės viršenybės principu remia trys ketvirtadaliai europiečių.

Kadangi šiuo metu ore pakibęs finansinių priemonių paketas svarbus ne tik Lenkijai ir Vengrijai, bet ir visai ES, norisi tikėtis,

kad artimiausiu metu šis politinis pokeris baigsis blefuojantiems žaidėjams sudėjus kortas. Priešingu atveju teks kalbėti apie tai, kaip apeiti nesukalbamas šalis. Nors toks posūkis rizikingas skaldant Europos vienybę, jis gali tapti vienintele išėjimo išsaugant esminį principą – negali būti teisių be atsakomybės už naudojimąsi jomis skaidriai ir sąžiningai.

Europos Sąjunga jau ne kartą buvo priėjusi akligatvį ir kaskart būdavo surandamas kompromisas. Tikėtina, kad ir šį kartą bus susitarta, ir jau netrukus ES šalis pasieks lėšos, kurios mums padės kurti saugesnį, kokybiškesnį ir tvaresnį gyvenimą.

Gatvės menas suartina bendruomenes

Vitalija NORVILIENĖ, Ar gatvės menas gali suburti Europos miestų menininkus ir piliečius? Išjudinti ir telkti bendruomenes, kad žmonės galėtų patys spręsti problemas? Kokį vaidmenį vaidina neo-freskos menas ir kaip sustiprinti šią meno formą?

Tai klausimai, į kuriuos Kauno technologijos universitetas ir viešoji įstaiga „Inovatyvūs kūrybiniai projektai“ ieško atsakymų jau du metus dirbdami kartu su Kauno bei Waterfo (Airija) ir Nyderlandų pietuose įskūrusio Heerleno miestų gatvės menininkais.

Jeigu Vakarų Europos partnerius jaudina imigrantų ir neįgalųjų savijauta, tai mūsų – emigracijos iš šalies, žmonių susvetimėjimo problemos. Štai kodėl Kaune kuriamas sienų menas buvo toks svarbus – žmonės iš daugiabučių pirmą kartą rinkosi savo kiemuose, kur pagal jų vizijas sienų menininkai piešė ant elektros pastočių.

Per du metus Kauno bendruomenių aktyvūs kūriniai džiugino ne tik akis, bet ir telkė žmones bendrauti, o gražėjanti aplinka skatino pasididžiamumą savo kiemu, mikrorajonu.

2020 metais dėl koronaviruso epidemijos menininkai negalėjo susitikti, tačiau jie bendravo. Ryškia geltona spalva suspindo elektros pastotė Heerlene, buvo dekoruoti senelių namai Waterforde.

Kaune Martynas nutapė neo-freską „Dainava“, o pagal Panemunės bendruomenės idėjas atsirado sienų kūrinys „Vanduo. Žemė. Oras“, kurio autorė Ieva Olimpija Voroneckytė. Jis kalba apie būtinybę išsaugoti mūsų žemę, jos vandenį ir orą neužterštus.

Projektas „Sienų menas bendruomenėms“ įgyvendinamas pagal Europos Sąjungos programą „Kūrybiška Europa“.

I. O. Voroneckytė prie savo kūrinio „Vanduo. Žemė. Oras“. Ši sienų menininkė gerai žinoma Marijampolėje. Jos iniciatyva atsirado miesto „veidasienė“ – portretų galerija tunelyje tarp Rygiškių Jono gimnazijos stadiono ir Poezijos parko, levos piešiniai papuošė kelių statinių fasadus

V. Norvilienės pateikta nuotrauka

Kryžiažodis

Sudarė Danutė Šulcaitė

Ko nors gyvenclinimas	Kompiuterio klavišas	Bus apimtas aistros	Lietuvos mokslų akademija	Aplinkos apsaugos agentūra	Latvijos miestas prie Lielupės	„Raumenų kalnas“ – Silvestris ...	Įlipsi į automobilį
Posėdžio darbo tvarka	2						
„Klizma“ kitaip					Vaikai renka ... ir kaštonus	Naujų agentūra ...-TASS	7 „iš Dievo malonės visi ... žmonės“
Viso gero, sudiev				Iš arčiau geriau ...	Tai ... kokie popieriai!		
Š. Brontės romanas „Džeinė ...“	6			Kubos sostinė	Lengvosios kavalerijos raitelis		8
			Suderinome, nusprendėme	E. Hemingvėjaus rom. „... vandenynė“		1	Drebulės
Ženklių sistema kalbai žymėti	Ims maistą snapu	Dekoratyvūs spygliuočiai žvyniškais lapais			JAV kosminių tyrimų centras		
				5			
Pagarbus itališkas kreipinys į moterį	Mongolijos sostinė – ... Batoras						
							3
„Gdytojai, pasigydyk ...“	Olandijos miestas						
4				Skaidrus mėlynas ar žydras brangakmenis			

1 2 3 4 5 6 7 8

Kryžiažodžio (Nr. 33) atsakymas: **MEMUARAI**

Vertikaliai: Antspaudas. Sudėsi. Italia. Norim. Onos. Apimti. Pas. De. Mts. „Pilėnai“. Musė. Skutas. Daryk. Sielovada. Gilins. Sasas. Horizontaliai: Sinoptikai. Niutonas. Daros. TSI. Smėlis. Main. SIM. Puses. Aria. Adis. Pelėdos. Ava. Mimosas. Yda. Maldininkas.

Knygą „Paskutinis rytas“ laimėjo INGRIDA ANDRIUŠKEVIČIENĖ.

Prizą atsiimti redakcijoje,

Kauno g. 15 (II a., 6 kab.), prieš

tai susitarus tel. 8-605 99998

Kryžiažodžio atsakymus SIŪSKITE trumposiomis SMS žinutėmis

1679

SMS žinutėje rašykite: RK1, palikti tarpą, įrašyti atsakymą ir vardą, pavardę.

SMS kaina 0,57 €

Atsakymus siųskite iki gruodžio 3 d. 12 val. Laimėtojas bus paskelbtas kitame laikraščio numeryje

Kilus neaiškumams skambinti 8-606 11813

Ar šturmuosime prekybos centrus?

Gintarė SAULYTĖ-ŠULGAT, UAB „Idea Prima“. Artėjančias Kalėdas įprastai lydinčią pirkimo karštinę su ilgomis eilėmis parduotuvėse bei spūstimis gatvėse šiemet gali apmaldyti pandemija. Tarptautinė rinkos tyrimų bendrovė „Nielsen“ perspėja, kad net ir atradę apsirinkimą internetu Lietuvos gyventojai kalėdines dovanėles vis tiek nori pirkti gyvai, o maistą įsigyja paskutinėmis dienomis.

„Nielsen“ apklausos duomenimis, du iš trijų (66 proc.) mūsų šalies gyventojų buvo nusiteikę Kalėdų dovanas pirkti prekybos centruose. Mažesnė dalis, arba beveik kas antras (46 proc.) ketina dairytis jų internete.

„Lietuvoje įprotis apsipirkti gyvai yra labai stiprus. Priešingai nei kitose šalyse, mūsų pirkėjų tiesiog džiugina procesas. Tačiau pandemija įneša tam tikrą korekciją, tarp kurių yra dabar galiojantis reikalavimas vienam pirkėjui užtikrinti ne mažesnę nei 10 kvadratinį metrų plotą. Nežinia, kokios apsirinkimo taisyklės galios ikikalėdiniu metu, tačiau tikriausiai nėra abejonių, kad šios Kalėdos skirsis nuo ankstesniųjų ir į tai turėtume atsižvelgti visi“, – sako „Nielsen Baltics“ generalinė direktorė Iona Lepp.

50 proc. Lietuvos pirkėjų pripažįsta, kad maisto produktus Kūčių ir Kalėdų stalui paprastai perka paskutinėmis dienomis prieš šventes.

Tikėtina, kad į parduotuves vyks daugiau vietos gyventojų, kuriems prekybos centrai ir parduotuvės yra „po ranka“. Tą ketina daryti 70 proc. Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos, 65 proc. mažesnių miestų ir miestelių atstovų. Tyrimas netikėtai atskleidė, kad net labiausiai koronaviruso įsibaiminę respondentai prekybos centrus vis tiek mato kaip pagrindines kalėdinių dovanų pirkimo vietas.

„Ne vienerius metus tirdami šalies pirkėjų elgesį matome, jog vaikščioti po parduotuves

jiems patinka. 62 proc. respondentų, kuriems pandemija nerimo nekelia, yra pasiruošę apsipirkti prekybos centruose. Tačiau net 68 proc. nerimą jaučiančių ir 61 proc. labai susirūpinusių dėl pandemijos pirkėjų taip pat galvoja apie prekybos centrus. Variantas apsipirkti internetu visose pirkėjų grupėse yra antroje vietoje“, – pastebi I. Lepp.

Ji pataria šiemet kaip niekada paankstinti savo apsirinkimą ir prekybos centruose, ir internete. Lapkritį prasidėję dideli išpardavimai internete jau dabar sutraukia daugybę pirkėjų ir apkrauna logistikos grandines, pavėlina pirkinių pristatymą.

„Didieji prekybos centrai atsakė masinių išpardavimų pirmiausiai galvodami apie pirkėjų saugumą bei sveikatą. Tačiau šiuo metu kliūčių juose apsipirkti nėra ir būtent pirkėjai galėtų žengti itin svarbų žingsnį, kalėdinių dovanų paieškos bei pirkimo nevlindami ir nenukeldami gruodžiui. To nepadarę galime neišvengti skubos ir streso, pavėluotai pristatytų pirkinių internetu ar laukimo šalia prekybos centro durų, kol būsimė įleisti į vidų“, – pataria „Nielsen“ vadovė Baltijos šalims.

Pasak jos, 27 proc. pirkėjų kalėdines dovanas ruošiasi pirkti mažesnėse specializuotose parduotuvėse, o 20 proc. – Kalėdų mugėse. Miestams skelbiant, kad mugių bei kitų žmonių burtis skatinančių pramogų šiemet atsisakoma dėl epidemiologinės situacijos, savo planus turėtų pergalvoti ir mugių gerbėjai.

„Tai yra nemaža ir svarbi pirkėjų grupė, kuri gali netekti įprastinės apsirinkimo vietos ir paskutinę minutę plūstelėti į prekybos centrus ar parduotuves. Jiems patarčiau apie kalėdines dovanas taip pat pradėti galvoti kuo anksčiau. Juo labiau kad amatinkai irgi keliasi į internetą, todėl susirasti ir užsisakyti norimų dirbinių nebus sudėtinga“, – teigia I. Lepp.

Nukritę lapai – dovana miestui ar bevertė šiukšlė?

Renata KILINSKAITĖ. Lapkričio mėnesį lapai it susitarę ima masiškai kristi žemėn ir tampa galvos skausmu tiek gyventojams, tiek savivaldybėms. Krūvos šlapių, pūvančių lapų ne tik praranda ką tik turėtą estetinį akcentą, bet ir prašosi kuo skubiau būti surenkamos.

O surenkama jų daug – kiekvieną rudenį iš Lietuvos miestų kelių, kiemų ir parkų sugrėbiama tūkstančiai tonų lapijos, iš kurios po to gaminamas kompostas. Vėliau tuos pačius lapus, tik jau komposto pavidalu, savivaldybės perka ir veža miesto augalams želdinti. Iš dalies toks intuityvus sprendimas yra pateisinamas – negrėbiami lapai užkimštų kanalizacijas, ilgiau augtų lapų uždengta žolė, o keliai taptų slidesni ir pavojingesni tiek pėstiesiems, tiek transporto priemonėms.

Vis dėlto tam tikrose vietose lapų grėbti nebūtina. Pasak „Sengirės fondo“ bendrąkurėjo ir biologo Ainio Pivoro, nukritę medžių lapai yra neatskiriama vietinių ekosistemų dalis, turinti milžinišką svarbą tiek žmonių, tiek ir mažųjų organizmų gerbūviui. Todėl parkuose, kiemuose ir panašiose vietose, kur nevyksta eismas ir nėra rizikos paslysti ir susižeisti, lapus net naudinga palikti kaip natūralią trąšą, kuri ne tik padeda išvengti papildomų išlaidų, bet ir užtikrina platesnę bioįvairovę.

„Jei tam tikrose vietose la-

pus paliktume, miesto augalai, grybai ir vabzdžiai plotų katučių it didžiulį tortą gavę, – sako biologas. – Visas miestas būtų praturtintas vertingomis maisto medžiagomis. Skaidomi lapai pamažu užpildytų mažiau trypiamas ar važinėjamas erdves, gamtoje natūraliai neegzistuojančius aštirus kampus. Ten jau kitais metais galėtų išsikurti vertingi vabzdžiai, augalai, grybai. Didėjanti bioįvairovė ir žalumų plotai ne tik didina miesto ekosistemos stabilumą, bet tuo pačiu švelnina transporto taršą, palaiko pastovesnę temperatūrą ir drėgmės lygį.“

Tačiau dažniau pasitaikanti realybė ta, jog lapai miestuose grėbiami remiantis tik estetiniais sumetimais, neatsižvelgiant į jų naudą aplinkai.

Maža to, kalnai lapų iki šiol atrandami buitiniuose konteineriuose arba apskritai yra sudeginami. Taip į atmosferą leidžiamos šiltnamio efektą keliančios dujos ir orą teršiančios kietosios dalelės.

„Kai supranti, kad stuobrys miške yra vertybė, jis pasidaro gražus, jį vertini, saugai, – sako A. Pivoras. – Taip pat su lapais. Kai supranti, kad tai gyvybiškai svarbi dovana tūkstančiams organizmų ir reikšminga medžiagų ciklo dalis – nebegalvoji, kaip jų atsikratyti. Tuomet, jei ir grėbi, tai sodyboje bent pasirenki, kam tas dovanas atiduoti, kuriuos augalus apmulčiuoti (uždengti la-

pais). Atiduodamas lapus žaliųjų atliekų supirkėjams žinai, kad jie kompostuojami ir jau kitąmet galėsi nusipirkti komposto savo vazoninei gėlei ar kitiems augalams. Metant lapus į konteinerius ar juos deginant niekas jokios naudos negauna.“

Geriausiai lapų nauda pastebima miškuose. A. Pivoras aiškina, kad kiekviename kvadratiname miško paklotės metre šimtai tūkstančių dažnai mums net nematomų organizmų rudenį laukia nukritusių lapų, kurie padeda išlaikyti harmoniją visoje ekosistemoje.

„Miške, nors lapų niekas neren-

ka, jie vis tik nesikaupia, – sako biologas. – Čia su džiaugsmu juos tvarko tūkstančiai organizmų. Dalį lapų grybai, bakterijos pradeda skaidyti jiems dar net nenukritus. Ant jų paviršiaus matyti juodi, rudi taškėliai, miltelių pavidalo apnašos – tai grybų veiklos pėdsakai. Pavyzdžiui, klevo lapų juodulius sukeliantis grybas klevinis žvynokas gali būti naudojamas ir kaip oro taršos indikatorius – kuo dėmių daugiau, tuo oras švaresnis. Lapams nugulus ant žemės, juos greitai apraizgo kitų grybų grybiena, prie puotos prisijungia bestuburiai: sliekai, vabzdžiai,

jų lervos ir įvairūs vienaląsčiai organizmai. Lapus apraizgiusi grybiena jau kitais metais dalį suskaidytų medžiagų atitinkamu būdu grąžina aplinkiniams augalams.“

Galiausiai, nukritusi medžių lapija yra namai ir gyvybės šaltinis kitiems gyvims.

„Jei negrėbtais lapais mistų pūkuotos, gražios, juokingos pandos, tai, manau, lapus negrėbiančių būtų žymiai daugiau nei kad dabar, – sako A. Pivoras. – Nes šimtąkojis juk ne toks mielas... Bet galbūt ir jiems turėtume suteikti galimybę gyventi? Galbūt bent tam tikrose vietose?“

Pašėšupio parke lapai pūstuvais „ginami“ į krūvas, o po to specialia įranga susiurbiami į talpas ir vežami kompostuoti Vytauto ŽEMAIČIO nuotrauka

Kaune artėja „Saldžios saldžios Kalėdos“

Urtė POVILAITYTĖ. Pandemija jaukia įprastą kasdienybę, tačiau negali užgožti gražiausių metų švenčių pasitikimo. Šių dienų sąlygomis renginiai keliai į vir-

tualią erdvę. Ne išimtis ir Kauno pagrindinės Kalėdų eglės įžiebimas. Šventiškas koncertas pirmąkart vyks ne Rotušės aikštėje: šeštadienį (lapkričio 28 d. nuo 18

val) renginį kviečiama stebėti per LRT televiziją. Savo kūrinius dovanos žinomi šalies atlikėjai: Vidas Bareikis, Jazzu, Justinas Jarutis, „Saulės kliošas“, „The

Roop“, Saulius Prūsaitis ir kiti. Po šventės kauniečių lauks fejerverkai, jie džiugins net iš šešių mikrorajonų. Tikslios vietos bus atskleistos lapkričio 28 dieną.

Nors iki didžiųjų metų švenčių liko mėnuo, menininkės Jolantos Šmidtienės dirbtuvėse – pats darbų įkarštis. Šiomet eglutės puošybos elementai primins saldžią Kalėdų pasaką. Jie kuriami iš ekologiškos medžiagos – izolono.

„Pagrindinį Kalėdų simbolį Kaune vėl kuria unikalių eglučių autorė – menininkė Jolanta Šmidtienė. Jos idėjos ir darbai kasmet maloniai nustebina ir džiugina kauniečius bei miesto svečius. Pernai Rotušės aikštėje dominavusias ryškiaspalves „kosmines“ dekoracijas pakeis kalėdinės pasakos motyvai. Eglė bus visiškai kitokia, bet tradiciškai kerinti ir šventiška.“

Metai buvo sudėtingi, tad Kalėdos Kaune tegul bus ramios ir lengvos. Tai atspindi ir šių metų šūkis: „Saldžios saldžios Kalėdos Kaune“. Į Rotušės aikštę sugrįš šviesios spalvos, o čia vykdausios veiklos ir pramogos iš kalėdinio miestelio persikels į virtualią erdvę ir miestiečių namus“, – pasakojo Kauno mero pavaduotojas Mantas Jurgutis.

Šviesi, šventiška bei saldžią pasaką menanti pagrindinė miesto

egle svečių lauks iki pat Trijų karalių.

J. Šmidtienė atskleidė, kad inspiracija šių metų Kalėdų simboliui ją aplankė namuose – smaližiaudama morengais ji atkreipė dėmesį į dailią deserto tekstūrą. Žinoma tekstilininkė tiki, kad saldumynai yra neatskiriama švenčių dalis, ypač kai žmonės namuose praleidžia itin daug laiko.

Bendradarbiaudama su Kauno kultūros centru, šiųmečius kalėdinio miestelio papuošimus menininkė kuria panaudodama 2018 metais miesto įsigytus šventinių dekoracijų pagrindus, karkasus bei detales. Kaip įprastai, intensyviuose darbuose talkina gausi savanorių komanda.

Pasak autorės, papuošimų gamyba jau eina į pabaigą. Dabar laukia didžiausias iššūkis – „morengines“ dekoracijas sujungti į bendrą visumą, Rotušės aikštę paversiančią saldžią kalėdinę pasaką.

Kalėdinę dvasią visame Kaune žadina įsibėgėję miesto puošimo darbai. „Lietučio“ girliandos sužibės virš pagrindinių miesto gatvių, o žiemiškai „apšerkšnijuosiomis“ dekoracijomis pasipuoš Kauno tiltai. Tradiciškai švieslėmis pasidabins ir senamiesčio gatvės, kitos viešosios erdvės.

Eglutės autorė J. Šmidtienė (stovi trečia iš dešinės) su „saldžiąją“ žaliaskarę kuriančia komanda

J. Šmidtienės asmeninio archyvo nuotrauka